

АМАНЕТ И ЗАВЕТ ЗА ИСТОРИСКА ПОБЕДА

Во оваа драма се опишани премрежијата на македонската владетелска династија, кралот Филип Втори, кралицата Олимпија и нивниот син Александар, како и освојувањата на бројните територии.

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

Вековната битка за Македонија е вечна тема и инспирација за многу македонски автори. Имуна на неа не е и автор-

ката Владислава Спирска, која воодушевена од ликовите на Александар Македонски, Филип Втори и Олимпија, ја напиша драмата, поточно трагедијата во четири чина, насловена како "Битката за Македонија". Темата е борбата на кралското семејство на Филип, Олимпија и Александар да ја зачуваат Македонија од разни разграбувачки дејствија, како и настојувањата на Александар Македонски за освојување на територии.

Осамнувањето на муграта навестува зло во драмата и трагичен епилог на крајот од четвртиот чин: смртта на кралот Филип Втори Македонски и смртта на неговиот син Александар Велики Македонски. Меѓутоа, низ целата драма провејува и големиот оптимизам и решеност за победа во секоја битка.

Настанот се случува во престолнината Пела во Македонија во IV век пред наша ера и за време на походите во Мала Азија, Ис, Египет, Персија и Индија. Во разговорите меѓу Филип и Олимпија се чувствува голема растревоженост и па-

ника, но сè тоа го надминуваат со меѓусебното договарање за спасување на престолнината и на територијата од нападот на Илирите. Тука тие веќе разговараат и за тоа како да го вклучат нивниот 16 - годишен син Александар, кој подоцна ги придружува во сите воени настани. Натаму се опишани моментите кога Александар се запознава со идната сопруга Роксанда, потоа подготовките за судирот со Тракија, распоредувањето на војската за одбрана, лошото претчувство на Роксанда, раѓањето на сестрата на Александар - Клеопатра и убиството на Филип со отровен лак од заседа, што се случило во Еге, при крштевањето на Клеопатра. И како што е веќе познато, иако Александар сè уште многу млад сепак го наследува татковото место и ги почнува легендарните битки, освојувањата и победите кај Ис, во Египет, Персија, Гавгамела и Индија. Тој е толку доследен на аманетот и заветот од родителите, што им нема крај на неговите освојувања на територии, кои одат до недоглед. Меѓутоа, на преден план во последната трета сцена од четвртиот чин, кога е опишано враќањето од Индија во Македонија, на едно место додека се одмара, Александар е отруен со вино кое го нуди една

црна жена Доротеја, најверојатно таа служела во Илирскиот двор и била испратена од царот. Но, и во тие последни моменти од животот Александар не потклекнува туку ги собира своите војници на кои им вели да продолжат да се борат за Македонија.

Драмата "Битката за Македонија" е повеќе од очигледен показател дека борбата за зачувување на македонската територија не престанала туку продолжила и по смртта на Александар Македонски.

ДУШАТА ЖИВЕЕ ВЕЧНО

Авторот ги овековечил тринаесетте борци загинали во големата битка на врвовите Локвата и Вињари, Костурско.

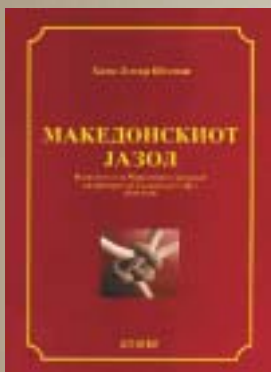
"Локвата и вињари" е предизвикувачка поема. Напишана е од војникот Лазар Поптрајков, кој во текот на битката се запознава со агонијата и со болката кои ги носи војната. Но, таа не е само поема за војната, туку подлабоко тоа е религиозна поема, која нè уверува дека по херојската смрт, смртта со вера, телото сигурно ќе биде уништено, но душата ќе живее вечно. "Локвата и вињари" содржи вкупно 252 стиха, исполнети со опис на месноста и

на битката. Битката на врвовите Локвата и Вињари претставува еден од најголемите судири меѓу македонските востаници и турските воени формации во предилинденскиот период. Само 21 ден по големата битка на Малимади, познатиот револуционер Лазар Поптрајков ја напишал поемата "Локвата и Вињари", овекувајќи го тој херојски настан и оддолжувајќи им се на тринаесетмината паднати борци. По примерот на омиле-

ниот војвода и поет, Лазар Поптрајков, и населението од Корештата и пошироко од Костурско, ја воспевале битката на Малимади, го негувале споменот на загиналите херои преку една традиција. Секоја година на 31 мај, тие ги посетувале местото на битката и гробницата на загиналите. Повикувајќи се на поемата, девојчињата собирале цвекчиња и ги кителе гробовите на борците. Било подигнато и спомен-обележје, кое било урнато во 1913 година од страна на Грците, кога според Букурешкиот договор тој дел од Македонија ѝ припадна на Грција. Но, традицијата на посетување на Локвата и на Вињари од на-

селението на Костурско, организирана како народен излет продолжило до 50-тите години од XX век. Според усните кажувања на многумина, а и според спомените во ракопис на Ванчо Прешленков, ова дело било напишано на македонски јазик, на костурски дијалект и е многу поголемо отколку ракописот кој е објавен на бугарски јазик во 1929 година во "Илустрација Илинден". Оваа поема предизвикала голем интерес кај многумина македонски автори. Истоимената поема во книгата "Локвата и Вињари" е преведена од старомакедонски на македонски, бугарски, англиски и грчки јазик.

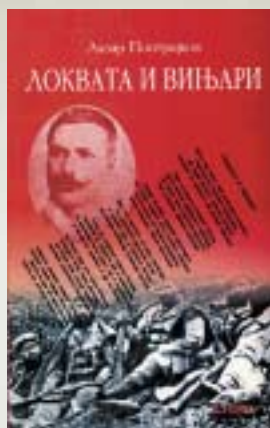
Почитувани читатели, доколку сакате да ја збогатите Вашата библиотека, неделникот "Македонско сонце" Ви нуди избор од пет мошне интересни книги. Во следните броеви од неделникот ќе имате можност да се информирате за кои книги станува збор, а овој пат Ви ги претставуваме:

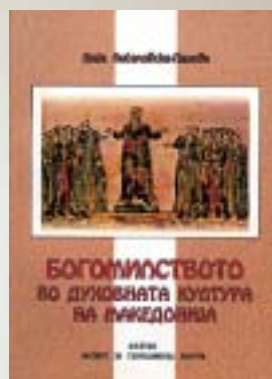
"Македонскиот јазол" од Ханс-Лотар Штепан
За Македонија: 810 денари + ПТТ; За Европа: 13 евра + 8,5 евра за ПТТ (препорачано)
За Америка: 18 \$ + 13,5 \$ ПТТ (препорачано)

"Грчка антимакедонска борба I" (од Илинден до Загоричани) од Димитрис Литоксоу; За Македонија: 240 денари + ПТТ
За Европа: 4 евра + 3 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 5 \$ + 6 \$ ПТТ (препорачано)

"Локвата и вињари" од Лазар Поптрајков
За Македонија: 210 денари + ПТТ; За Европа: 3,5 евра + 3 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 5 \$ + 6 \$ ПТТ (препорачано)

"Богомилството во духовната култура на Македонија" од Маја Ангеловска-Панова
За Македонија: 360 денари + ПТТ; За Европа: 6 евра + 5,5 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 8 \$ + 8,5 \$ ПТТ (препорачано)

"Битката за Македонија" од Владислава Спироска
За Македонија: 160 денари + ПТТ; За Европа: 2,5 евра + 3 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 4 \$ + 5 \$ ПТТ (препорачано)

Книгите можете да ги нарачате на адресата и на е-маил адресата на "Македонско сонце", како и на телефонските броеви на Редакцијата.